

ŠTATELJI! Prosim, pogledajte na številke poleg naslova za dan, ko Vaša naročnina poteče. V teh časih splošnega povišanja cen, potrebuje list Vaše sodelovanje. Skušajte imeti naročnino vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 240 — Štev. 240

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 13, 1943. — PONEDELJEK, 13. DECEMBRA, 1943

VOLUME LI. — LETNIK LI.

RUSI PRIZNALI PARTIZAN. VLADO

Turški radio je včeraj naznanil, da se je sovjetska vlada odločila, da prizna jugoslovansko partizansko vlado maršala Tita kot uradno predstavništvo te dežele mesto vlade kralja Petra II.

Turško radijsko poročilo, ki ga je zabeležilo angleško informacijsko ministrstvo, je prišlo sredi naraščajočih znakov o angleški in ameriški pomoči voditelju partizanov, ki že dobiva veliko večino zaveznikov, zalog, ki prihajajo v Jugoslavijo, v nasprotju z generalom Dražom Mihajlovičem, vojnim ministrom kralja Petra.

O armadi maršala Tita, ki že ves teden vzdržuje najhujše vdarec močne nemške ofenzive, se poroča, da drži najvažnejše kraje v Sloveniji ob zalagalni črti okoli Trsta in Reke.

Ob istem času pa je tudi maršal Tito po radiju pozval vse Jugoslovane, da zapuste mesta in kraje, ki jih drže Nemci, ker zavezniki zračne sile pomagajo jugoslovanskim skupinam, kar počevanje pomeni balkanske "tretje fronte" v celnem velikem zaveznikem načrtu.

Angleški radio je naznanil, da zadnje tri tedne zavezniki stalno podpirajo jugoslovanske partizane in da je nek partizanski voditelj v zaveznikem glavnem stanu častnikarjem priznal to pomoč. Radijsko poročilo, ki ga je prejel Columbia Broadcasting System v New Yorku, pravi, da so zavezniki posredovali častniki vsak dan v zvezi z jugoslovanskimi četami.

Kako je nek ameriški voja-

Bombardiranje letališča pri Atenah

Ateni, 9. dec. — Leteče trdnjave, 15. ameriške zračne divizije, so vrgle množico bomb na letališče Eleusis blizu Aten v Grčiji.

VLADA MARŠALA TITA RAZGLASILA USTAVO

Osvobodilna vlada maršala Tita je razglasila ustavo, ki stopi takoj v veljavo in ima za podlago enakost vseh narodov, ki žive v Jugoslaviji.

Ustava, kot nova vlada, je začasna do časa, ko bo mogel narod izbrati svoje voditelje in sestaviti svojo lastno ustavo.

Ustavo, ki sestoji iz devetih točk, je oznanil radio Svobodne Jugoslavije.

Točke določajo, da je izvo-

KAM GREDO MILJONI?

Posebni vojaški pododbor v poslanski zbornici ima v rokah poročilo svojih poizvedovalcev, čijih naloga je bila dognana, kako je Fairchild Aircraft tovarna v Burlingtonu, N. C., porabila \$13,000,000, pa je vojnu uradu izročila samo en aeroplan, odkar je od njega dobila kontrakt 31. oktobra, leta 1941.

Odborov preiskovalec Wendell R. Blackburn je pri prvem zaslišanju pred preiskovalnim odborom poročal, da je tovarna za aeroplane prejela tri kontrakte za nad \$63,000,000, da je zaposljevala 23.500 delavcev in da je bilo pri njej naročenih 475 aeroplanov za večbaje topničarjev.

Blackburn je rekel, da je temu vzrok splošno trošenje in nesposobnost tovarne in če bi bila tovarna delala, kot se je po kontraktu zavezala, bi do danes že mogla armadi izročiti 107 aeroplanov. Tako pa je izdelala samo en aeroplan.

Blackburn je dalje pričal, da so v tovarni pazniki plačani po \$225 do \$325 na mesec, da to-

Velika zračna bitka nad Emdenomom

Ameriške letelce trdnjave so v spremstvu napadalnih aeroplanov napadle veliko nemško pristanišče Emden in nad mestom se je vnela velika zračna bitka, tekom katere je bilo izstreljenih 138 nemških aeroplanov. Amerikanci pa so izgubili 17 bombnikov in tri napadalne aeroplane.

Emden je bil v plamenih na površini pol kvadratne milje.

Dr. Beneš v Moskvi

Čehoslovaški predsednik dr. Edv. Beneš je v petek došel v Moskvo, da s sovjetsko vlado podpiše prijateljsko in vojaško pogodbo.

Na železniški postaji sta ga med drugimi pričakala vnunji komisar Vjačeslav M. Molotov in maršal Klementi E. Vorosilov.

Dr. Beneš se je iz Stalingrada pripeljal z vlakom in postaja je bila okrašena s čehoslovaškimi in ruskimi zastavami. Z drugimi vred je dr. Beneš na postaji tudi pozdravil jugoslovanski poslanik Stanoje Simić.

Popoldne je dr. Beneš sprejel predsednik Mihail Kalinin, ki je zvečer priredil svečan banket.

Dr. Beneš je prišel iz Londona in je bil na potu več tednov. Ko je bila konferenca "treh velikih" v Teheranu, je bil Beneš v Iraku, od koder se je v Rusijo odpeljal z aeroplanom, zaradi slabega vremena, pa je v Stalingradu vzel vlak, s katerim se je pripeljal v Moskvo.

NACIJI SO POBILI 600.000 BALTIŠKIH PREBIVALCEV

Sovjetski informacijski buletin je te dni prinesel naznailo, ki navaja, da so naciji pomorili 600.000 Litvinev, Letov in Estoncev.

Ogorčena in želja osvete spriču tolikega terorja od strani nacistev, se zdaj baltiška ljudstva udejstvujejo v gerilskem delovanju proti nacijem. Kmetje, obrtniki, delavci, profesorji, umetniki, študentje in svečeniki se družijo v boju proti krutemu okupatorju.

Letci, ki so bili pred enim letom še zelo revno oboroženi, imajo sedaj orožje, katerega so pobrali sovražniku. V preteklih dveh mesecih so imeli trideset večjih spopadov z Nemci, kateri so razdejali železniške tirne, iztirili 25 vlakov, razstrelili osem velikih mostov in pobili dva tisoč vojakov.

Na Litvinskem in v Estoniji je odšlo k gerilem na tisoče moških in žensk, ki je pričela rdeča armada korakati nevdržno naprej. Med novimi vrstami gerilcev je več sto profesorjev in študentov, ki so zapustili univerze in se zdaj bore proti Nemcem, kateri kar na let-

VELIKA BITKA S PODMORNICAMI

Angleška admiraliteta je naznaila, da se je na severnem Atlantiku pred dnevi bila velika bitka med zaveznikim bojnimimi ladjami in aeroplanami ter skupino 20 nemških podmornic. V dveh dnevih bitke je bilo potopljenih pet podmornic, 3 pa so bile poškodovane. Poročilo dodaja, da so podmornice napadle dva velika konvoja, da pa je 99 odstotkov ladij dospelo v pristanišče, zavezniki pa so izgubili samo tri aeroplane.

Dajte War Bond kot darilo za Božič in pomagali boste ne samo na domači pač pa tudi na bojni fronti.

Angleži nudijo Titu vojaško pomoč

London, 9. dec. — Medtem, ko so prišle vesti iz Kaira, da se skuša nagovoriti kralja Petra II. da se sestanee z vojaško misijo, ki zastopa feldmaršala Tita, se je pa iz angleških virov izvedelo, da dajejo Angleži Titu vojaško pomoč.

Angleži pomagajo partizanom z zračnimi napadi na postojanke, kjer se hočejo Nemci za vsako ceno zasidrati in utrditi. Imajo pa pri Titu tudi 150 svojih častnikov, a po drugi strani so angleški častniki tudi pri Mihajloviču. Zavezniki priznavajo, da so odporne sile v Jugoslaviji velike vojaške vrednosti za zavezniko stvar, toda političnega problema v Jugoslaviji bi se radi ognili vsaj do konca vojne.

Tito vprašal za predstavništvo v dveh važnih komisijah

London, 9. dec. — Radio svobodna Jugoslavija je danes naznailo na zaveznike željo, da se dovoli novi provizorični vladi Jugoslavije predstavništvo v Evropski posvetovalni komisiji in v Londonu ter v Zavezniki komisiji za Sredozemlje. Obe komisiji sta važni in zastopništvo v njih bi pomenilo skoro toliko, kot priznanje Titove nove vlade uradno. Radi tega je bilo v Londonu namignjeno, da stremi Tito trenutno malee previsoko — prej bo treba urediti vse večji problem odnosov med novo vlado na terenu in kraljem Petrom ter njegovo vlado v Kairu, pravijo Angleži. Obenem pa je bilo ponovno poudarjeno, da bo Tito dobil potrebno vojaško pomoč v vojnem materialu, itd.

Tito je po radiju vprašal za polno zaveznisko lend-lease pomoč.

Predsednik Roosevelt se je srečal s kraljem Petrom v Kairu

Kairo, 9. dec. — Predsednik Roosevelt je srečal, ko se je ob priliki nedavne konference mudil v Kairu, jugoslovanskega kralja Petra in njegovega ministrskega predsednika Purića.

Purić je obiskal predsednika še enkrat potem, ko je prišlo iz Jugoslavije obvestilo, da so partizani sestavili sami provizorično vlado na terenu. Kaj sta kralj in Purić govorila s predsednikom, ni znano.

Nasprotniki Purićeve vlade trdijo, da pripravlja Tito novo presenečenje, ki bo oklicanje jugoslovanske republike.

Ti oponenti Purića, ki pa so po drugi strani monarhisti in bi radi ohranili dinastijo kralja Petra v sedlu v Jugoslaviji, pravijo, da bi moral Peter zdaj odpušiti Mihajloviča, kot svojega vojnega ministra, ter sprejeti v svoj kabinet može, v katere bi imeli partizani zaupanje.

Ti oportunistični elementi tudi pravijo, da naj bi kralj sedaj priznal Titovo vlado, kot svojo, ter se podal v Jugoslavijo in se pridružil Titu.

FARMSKI LOBIJIST ZAHTEVA NIZKE MEZDE IN VIŠOKE CENE ZA ŽIVEŽ

Washington. — W. R. Ogg, washingtonski lobijist za Farm Bureau Federation, je bil danes označen, kot zagovornik visokih cen za živež na drobno ter kot propagator nizkih plač za delavce.

Ogg je nastopil pred posebnim senatnim odsekom, kjer je zagovarjal in stavil iste zahteve, kot lobijisti velikih živežnih magnatov.

(Lobijisti so nekakšni agenti, ki skušajo v kongresu in senatu vplivati, da se sprejemajo ali pa zavrnejo gotove predloge, kakor je že boljše za interese, katere zastopajo.)

Značilno je, da je Ogg prečital seznam plač, ki so kazale, da so se delavcem plače povišale za celih 91 odst. medtem, ko so cene narasle komaj za 23 odst. Argumentiral je, da naj uniže, najprej znižajo plače vsaj za kaki 15 odstotkov. Ogg je rekel, da zasluži povprečni delavec v avtni industriji približno \$58 tedensko. Tako plačani delavci, je dejal,

Vojni tajnik Stimson je za obvezen vpoklic žensk

Washington. — Henry L. Stimson, vojni tajnik, je koncem prejšnjega tedna namignil, da bi rad videl ako bi se ženske vpoklicale v armadno službovanje na isti podlagi, kot moške, to je, potem rekrutiranja v okviru naborne vojaške obveznosti.

Vojni tajnik je dejal, da armadne oblasti nimajo niti najmanjšega upanja, da bi bila leta dopolnjena kvota, ki je predvidevala, da mora armada dobiti do konca leta najmanj 70 tisoč novih prostovoljnih rekrut za službovanje v organizaciji takozvanih WACs.

Okrog 15.000 žensk je izstopilo tekom leta iz vojaške službe in novih prijavljenk je bilo komaj toliko, da se je zamašilo to vrzel.

Mr. Stimson je ponovil svoj apel za uvedbo splošne obvezne službe v svrhu boljšega izvajanja vojnega programa dežele. Na vprašanje, če naj bi taka obvezna služba vključevala

pem izginjajo. Nemci se sicer pogosto masčujejo nad prebivalstvom, toda osveča gerilcev je potem še hujša. In tako se zajeda v nemški trup od vseh strani Evrope strup sovražstva in masčevanja, ki so ga sami sejali.

la tudi ženske, je vojni tajnik dejal, da jih nikakor ne namerava izključiti, ker je prepričan, da je v deželi veliko številu zdravih mlajših žensk, ki bi lahko vstopile v vojno službovanje dežele.

Amerikanci bombardirali Sofijo

V petek so ameriški bombniki napadli Sofijo, vsled česar je v bolgarskem kabinetu nastala napeta kriza, tekom katere so odstopili ministrski predsednik Dobri Božilov in dva druga ministra.

Pred napadom so zavezniki aeroplani spustili nad Sofijo in druga bolgarska mesta liste s svarilom, da naj se prebivalci izselijo iz mest, ker bodo mesta bombardirana, dokler se Bolgarska ne izvleče iz nemških krepelj in se preda zaveznikom.

Poročilo iz Budimpešte pravi, da so ameriški bombniki prileteli nad Sofijo malo pred poldnem in bombardirali bolgarsko prestolico skoro dve uri. Zelo je bila poškodovana glavna železniška postaja in več vojašnic. Sofijski radio poroča, da je bilo ubitih več oseb.

170.000 vojnih ujetnikov v taborjenih v Ameriki

Vojni urad je naznanil, da je v Ameriki okoli 170.000 vojnih ujetnikov, 120.000 je Nemcev, Italijanov pa 50.000.

Japonskih vojnih ujetnikov je lezelnatno število, ker se Japonci rajši puste ubiti kot pa vjeti. V juliju je vojni urad naznanil, da je v deželi 63 japonskih vojnih ujetnikov. Ujetniki so nastanjeni v 50 taboriščih v raznih državah.

Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!

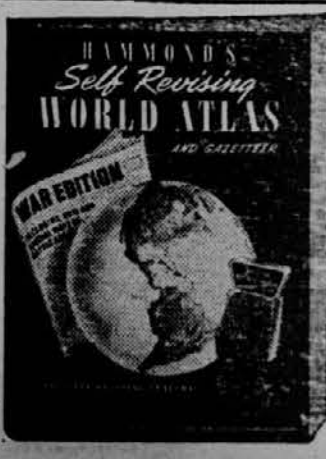
NOVA IZDAJA Hammondo SVETOVNI ATLAS

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti današnjim poročilom.

Zemljevidi so v barvah.

Cena 50 centov

Naročite pri: "GLASU NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

"GLAS NARODA"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Baker, President; Ignace Hude, Treasurer; Joseph Lupela, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETIR LETA \$2.—.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš sobot, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1243

LJUDSKA VLADA V JUGOSLAVIJI

Pred enajst tednom je nepričakovano prišla v svet vest, da je bila v Jugoslaviji postavljena nova ljudska vlada, ki je v nasprotju z vlado kralja Petra v zamejstvu.

Prvi trenutek je ta vest v nas zbudila deljne občutke, med katerimi so bili tudi neprijetni, kajti prva slika pred oči je bila: v Jugoslaviji je že zmešujave dovolj in sedaj bo še tem večja; kraljeva vlada v Kairi bo z vsodoljnostjo nastopila proti novi vladi in generala Mihajlovič bo zapovedala iti v boj proti njej — pričela se bo bratomorna državljanska vojna v času, ko ves jugoslovanski narod tlači nemški krivolok; Jugoslavlani se bodo sami klali med seboj, ob strani pa bo stal peklenšček z majhnimi brčicami, se bo široko režal in veselo menceal roke.

To je bil prvi utis, ko je prišla vest.

Pozneje pa so pričela prihajati poročila, ne sicer o posledicah v Jugoslaviji sami, temveč o tem, kako stališče so zavzele pri tem zavezniske vlade. Kralj Peter je izdal silen protest proti ljudski vladi dr. Ribarja in vlada v Kairi je nestrpno čakala, kak odmev bo prišel iz Londona. Toda London je na protest molčal in vlada v Kairi je bila silno poparjena ter je 24 ur pozneje skušala svojo prvotno izjavo omiliti.

Dva dni pozneje je angleški državni minister Richard K. Law v poslanski zbornici naznanil, da nudi Anglija večjo pomoč Titovim partizanom kot pa Mihajlovičevim ostnikom in sicer zaradi tega, ker se Tito mnogo bolj upira Nemcem kot pa Mihajlovič. Naslednjega dne je tudi državni tajnik Cordell Hull na častniskarski konferenci izjavil, da se washingtonska vlada popolnoma strinja z izjavo ministra Lava ter dodal, da zavezniske vlade pošiljajo vojaško pomoč vsaki skupini v Jugoslaviji, ki se učinkovito bori proti Nemcem.

Iz vsega tega smo prišli do edino možnega zaključka, da je bila v Jugoslaviji postavljena ljudska vlada z vednostjo in odobravanjem "treh velikih" v Teheranu.

Iz tega bi sledilo, da so vlade treh velesil pripravljene priznati ljudsko vlado in zavreči vlado kralja Petra. Do sedaj pa nove vlade še ni priznala Anglija, ne Zdržene države, niti priznala jo je Rusija kot predstavnik Jugoslavije, kadar je bilo včeraj naznanjeno po turškem radiju.

Dve velesil tedaj še nista priznali ljudske vlade in izgleda, kot da je tudi še ne bosta tako hitro, kajti priznanje kake vlade spada v politiko in politična vprašanja sta konferenci v Moskvi in Teheranu odložila za poznejši čas. Njihov sklep na konferenci je bil združiti vse svoje vojaške sile in zdrobiti nemško armado in prisiliti Nemčijo k brezpogojni predaji. O političnih vprašanjih bodo razpravljali na mirovni konferenci in o njih bodo razpravljale še dolgo pozneje razne komisije.

Da je do vsega tega prišlo v Jugoslaviji, pade največja krivda na zamejno vlado, ker je bila nazadnjaška in zagrizno velesrbska. Delovala je vedno samo za Srbijo ali Veliko Srbijo. Srbi, ali saj srbski ministri, sicer hočejo haeti tudi Slovenijo in Hrvaško, toda ta država je za nje samo Velika Srbija, v kateri hočejo Srbi gospodovati. Za tako vlado pa se Sloveni in Hrvatje ne morejo boriti in pričeli so boje na svojo pest, da najprej poženejo sovražnika čez mejo, potem pa hočejo imeti vlado, ki si jo bodo sami izvolili, vlado, ki bo res po volji naroda in bo tudi delala za narod ter predstavljala pred svetom demokratsko Jugoslavijo, ne pa nazadnjaške Velike Srbije.

Tri velesile so že ponovno izjavile, da osvobojenim narodom ne bodo vsilile nobene vlade, temveč jim bo dana popolna svoboda, da si izberejo svojo vladno obliko. Tako upamo, da bo tudi jugoslovanski narod, ko napoči leto, svečano izjavil: "DEMOKRATSKA, FEDERATIVNA JUGOSLAVIJA BO!"

ČITATELJEM je znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebščine. Da si rojaki zagotovijo redno dobavo, naročijo list, lahko gredo upravičeno na roke s tem, da imajo vedno, če le mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES?

**ZAPISNIK SEJE SANS-A DNE 21. AVGUSTA, 1943
V CHICAGO, ILL.**

Zalar: — Kot ameriški državljani nikakor ne morem priporočati osvobodilne fronte in obenem biti član tega odbora, ki hoče priporočati, da tudi zavezniske vlade priznavajo o svobodno vojsko. Kot Američani ne smemo priporočati, niti zahtevati kakršne koli oblike vlade. Dokler nismo vprašani, čemu silimo v to stvar? Kot ameriški državljani ne morem biti del tega odbora, ki je proti tem principom. Strinjam pa se z ostalim programom, ki je bil sprejet. Tudi navdušeni ljudje so v odboru, kot na primer Bogdanović in Petrinović, ki sta vsak darovala po \$2500 Zdrženemu odboru. SANS je obljubil darovati \$1000, ravno tako Hrvati, Srbi, Bolgari in Macedonci.

Zaitz: — Ali je Butković obljubil denar v imenu HBZ?

Kuhel in Zalar: — Ne, v imenu Hrvatskega kongresa.

Zaitz: — Glasoval sem, da se od SANS-a daruje \$100, ker sem bil pod vtisom, da bo tudi Hrvatski narodni kongres daroval tako vsoto.

Kristan: — Glede izjave, čemu smo glasovali za njo? Čemu izjava je demokratska? Nekateri se bojijo besede "partizani". Toda oni so edini, ki se bori v Jugoslaviji proti osi, nobene druge organizirane sile ni. Mihajlovič je le legenda. Čelo Fotić je pred kratkim rekel, da je Mihajlovič le še zgodovina, edini pa, ki se uspešno bori proti nacijskim fašistom, so partizani. Gabrovšek kot šef JIC, kjer je dejstvo o priznanju partizanov javno znano, tudi tega ne zanika. Tito, voditelj partizanov je Hrvat. Reče se, da so partizani komunisti. Verjmite mi, da sem imel s komunisti več bojev v svojem življenju kot pa kateri drugi izmed vas. Bil bi prvi, ki bi glasoval proti partizanom, ako bi bili partizani komunisti. Najbrž, da jih nekaj je, mogoče tudi nekaj voditeljev. Sigurno pa sem da ogromna večina partizanov ni komunistična. In nikdo me ne bo prepričal, da so odlične slovenske osebe, ki so se pridružile partizanom, komunistične. Reakcija hoče, da bo Jugoslavija ostala kot je bila, partizani pa hočejo novo Jugoslavijo nov svet. Tisto Mihajlovičovo slavo pa so fabrizirali v uradu jugoslovanske vlade v Londonu. Čemu bi torej ne podprli osvobodilne vojske? Točko o točki 7.

Točka 10. pa ničesar ne zahteva, pač pa le priporoča Zdrženemu zvezo z narodnim antifašističnim svetom, katerega sedaj še ne obstaja, obstaja le vojaška zveza. Priporočamo torej nekaj logičnega, ne zahtevamo pa ničesar. Bratje in sestre! Med Srbi, Hrvati, Bolgari in Macedonci ni nobenega, ki bi nasprotoval kakoli točki. Slišati bi morali Sbe, kako so apelirali na seji, da bi ne smelo biti glasu proti izjavi. Ravno tako Bolgari.

Zalar: — Če so poročila pravilna, tedaj je ameriška in britanska vlada dobro informirana kdo se bori v Jugoslaviji. Jaz se ne strinjam z jugoslovansko vlado. Niti nisem jaz eden tistih, ki je prejel kakšno medaljo od nje kot se od nekega namiznega. Toda nisem glasoval za dotični dve točki, ker sta proti mojim principom.

Cainkar: — Tukaj ne gre za obliko vlade, pač pa, katerega bomo mi ameriški Slovenci podprli; ene, ki se berijo in tvega svoje življenje proti sovražniku, ali one, ki so ljudstvo izkoriščali, sedaj bi se na zmet radi poravnali na stara mesta? O vladi bodo ljudje doma sami odločili.

Kuhel: — (Čita brzojavko od Adamiča in druga poročila)

ki se nanašajo na aktivnosti osvobodilne vojske in o ujetnikih partizanov, katerih 10,000 je baje bilo osvobojenih iz koncentracijskih taborišč v Sibiriji).

Oman: — V izjavi se odbor izreče je proti nacizmu in fašizmu, izreči pa bi se morali proti vsem — tudi proti komunizmu. Treba je tudi v izjavi povedati, kaj se misli z besedo "demokracija", da se jo toliko sliši kot si jo mi tukaj tolmačimo. Seveda Slovenci ne marajo tiste Slovenije kot je bila. Želimo jim avtonomijo, toda Slovenija sama je premala, torej je potrebna federativna Jugoslavija.

Kristan: — Proglas, ki ga je izdal Narodni svet in Osvobodilna fronta, je sličen resoluciji, ki jih je sprejel naš kongres. Naš in njihov program sta enaka. Avtonomija za vsako narodnost je posebno poudarjena, vsi narodi pa naj bi bili povezani v demokratski, federativni državi. Ta program so v Angliji razglasili vsi časopisi. To kaže spremembo pri Angležih, prijateljsko Osvobodilni vojski. BBC v svojih oddajah Mihajloviča in kar predstavlja, sploh ne omenja več. Glede vlade določa program, da bo odločal narod sam, kadar bo svoboden in bo imel priliko do svobodnih volitev. Mi priporočamo Ameriki, Angliji, sovjetski Rusiji in drugim narodom logiko. Če priznavamo Eisenhowerja, priznavamo tudi ameriško vlado.

Če se priznava partizane, zakaj ne priznati tudi njih vlade? Če sprejeto izjavo SANS zavrne, nam daste nezaupnico, kar pomeni, da moramo odložiti svoje mandate vsi razen brata Zalarja. Dokazano pa je že dosti jasno, da so partizani edini, ki žrtvujejo svoje življenje v borbi za svobodno Jugoslavijo.

Prisland: — Lahko bi nam kdo nekaj predhacoval če se ne izrečemo proti vsem "izmom" v Evropi — proti fašizmu, nacizmu, komunizmu in japonskega militarizmu.

Kristan: — Hitler je tudi mislil, da bo v Rusiji revolucija čim vlada ne bo uspešna v vojnih naporih, pa se je grozovit zmotil. Noben narod ni bil tako edinstven, tako združen, kot je bil ruski. Ali bi Stalin dal civilistom v Leningradu, v Stalingradu in drugih mestih orožje, ako bi se bal ljudstva, da bi se obrnilo proti njemu in vladi? Nekaj bi bilo narobe, nekaj napačnega v poročilih vlade Rusije, s katerimi so nas obsipavali ameriški časopisi. Vse se je spreminilo. Poglejte, kaj pravi se da Willkie, McNutt in drugi. Rusija je bila drugačna kot je bila prikazovana v Ameriki, v Angliji, v Jugoslaviji, — tam vendar ne more biti samo blato in kri, sicer bi se armada že davno spuntala.

Jurjevce: — Žal mi je, ker moram na delo in se posloviti. Zasledoval sem vsa zadevo že dalj časa in želim čitati resolucijo, ki jo je odbor sprejel v Clevelandu. Brat Kuhel mi jo je pokazal in sem jo dobro prečital. Ta resolucija je v polnem obsegu za mene zadovoljiva. Želim, da zapisnik po kaži, da sem se na tej seji z njo v celoti strinjal.

Zalar: — Kar se tiče ruskega komunizma, se jaz ne bojim. V Rusiji je komaj 3 milijone članov v stranki med 190 milijoni prebivalcev, propagan da proti Rusiji pa je kapitalistična. Ni dvoma, da bo komunizem vladal tudi po tej vojni. Toda vseeno je ameriško ljudstvo za Rusijo, o tem ni več nobenega dvoma.

Kristan: — Bil sem že na petindvajsetih shodih in slika ti bi moral gromovito navduše

nje, kakor hitro je omenjena Rusija.

Oman: — Slovan bo delal za Slovana. Toda Rusija je proti veri. Na bojiščih nima kaplanov, niti druge med vojakov — krščanstvo zna tam izumreti. Jaz nisem proti vašemu prepričanju. Hočem pa, da tudi ljudje imajo priliko izreči svoje prepričanje. Naši ljudje doma so v splošnem katoliški in ako bi jim vlada hotela to odsvetovati, bi to ne bilo demokratsko. Torej se naj v resoluciji toliko popravi, da smo tudi proti komunizmu, drugače pa sem za njo.

Dr. Kern: — Glede finančne pomoči Zdrženemu odboru ni sem glasoval in sem priporočal da se glasuje na tej seji. O sprejetih resoluciji pa mi ni nič znanega. Dvomim, da je potrebno mešati se v partizansko vprašanje. V Sloveniji so partizani, o tem ni nobenega dvoma. In če jih je veliko po številu, tedaj je gotovo med njimi veliko katoličanov. Kako bi bili to komunisti, ko je med Slovenci komaj 5 odst. komunistov. Toda vprašanje nastaja, ali moramo sezati v to vprašanje. Glavni namen SANS-a je, da dela za skupno Slovenijo in z federativno vlado. Toda dvomim, da ima naša delegacija pravico v imenu SANS-a govoriti za tako resolucijo. Mi nimamo dani polne moči, poslali smo jih le na posvetovalno. Vprašanje na je le, če mi danes to potrdimo, kar so oni sprejeli.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Važno za naročnike

Poleg naslova je razvidno do kda imate plačano naročnino. — Prvi številca pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skrbite za to, da plačate naravnost ali jo plačate našemu zastopniku v Vašem kraju. Zastopnik bo vam izročil potrdilo za plačano naročnino.

California: San Francisco, Jacob Laushin*
Colorado: Pueblo, Peter Cullig
Walsenburg, M. J. Bajuk*
Indiana: Indianapolis: Fr. Markich
Illinois: Chicago, Joseph Berčič*
Chicago, J. Fabian (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Jennie Bambich
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Martin Dolene
North Chicago in Waukegan, Math Waršek
Michigan: Detroit, L. Plankar*
Minnesota: Chisholm, J. Lukanich
Ely, Jos. J. Peshel
Evelth, Louis Gouze
Gilbert, Louis Vesel
Montana: Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa
Nebraska: Omaha, P. Broderick
New York: Gowanda, Karl Strlnsha*
Little Falls, Frank Masle*
Worcester, Peter Rode*
Ohio: Barberton, Frank Troha*
Cleveland, Anton Bobek, Charles Karlinger*, Jacob Resnik
Girard, Anton Nagode
Lorain, Louis Balaut, John Kums
Youngstown, Anton Kikelj
Oregon: Oregon City, J. Koblar
Pennsylvania: Bessemer, John Jevnikar
Conemaugh, J. Brezorec*
Covendale in okolica, Jos. Paternel
Export, Louis Sopančič*
Farrell, Jerry Okorn
Forest City, Math Kamla*, Frank Blodnikar
Greensburg, Frank Novak
Homer City, Joseph Kern
Imperial, Vence Palchich
Johnstown, John Polants*
Krayn, Ant. Tausch
Luzerne, Frank Balloch
Midway, John Zast*
Pittsburgh in okolica, Philip Progar
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, Fr. Schiffrer*
West Newton, Joseph Jovan
Wisconsin: Milwaukee, West Allis, Frank Skok*
Sheboygan, Anton Kolar
Wyoming: Rock Springs, Louis Taucher*
Diamondville, Joe Rolich
(*Zastopniki, ki imajo poleg imena * so upravičeni obiskati tudi druge naselbine v njih okraju, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.)

Vsak zastopnik tega potrdilo za svojo, katere je prejel. Zastopnik je po priporočilu — Uprava "Glas Naroda"

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

BESEDA O DOMOVINI ...

(Nadaljevanje.)

Tukaj se je mnogo govorilo o tem, kako so fašisti in naciji pobrali vso moško mladino po slovenskih krajih, zato sem povprašala:

"Kakašna usoda je zadela naše slovenske mladeniče?"

Clovek iz domovine je brez odloga povedal:

"Pobrali so vse, kolikor so jih mogli dobiti. To delo so vršili največ italijanski alpini. O nekaterih od teh je treba reči, da niso radi vršili tega posla, posebno ne, ko so morali loviti in odvajati stran od staršev 15 in 16 let stare dečke."

"In kam so spravili vso to našo moško mladino?"

"V vojaško suknjo, na prisilna dela, v koncentracijska taborišča. Mnogo naših fantov je bilo poslanih na rusko fronto in so tam našli ali smrt ali pa so pobegnili k Rusom — če jim je to bilo mogoče."

"Ali so gonili tudi ženske v konfinacijo?"

"Tudi. Toda vsem, ki so bili odgnani se ni godilo tako, kot onim, ki so morale v taborišča na otoke. Več jih je delalo na kmetih ali drugod dol po Italiji. Mnogi Italijani so z našimi ljudmi lepo ravnali, ker so tudi sami sovražili fašiste."

"Kako pa gledajo ljudje v splošnem na fašiste?"

"Kot na bandite, kajti med njimi je tudi v resnici mnogo zločincev, ki jih je Mussolini spustil i z ječe, da so pomagali z brutalno silo vzdrževati na površju fašizem."

"Kako pa ljudje pod naci-fašistično peto gledajo na Rusijo?"

"Z upanjem. Fašistični tisk si je sicer veliko prizadeval, da bi prikazal Ruse v strašno črni luči in še bolj so to poskušali Nemci, toda ljudje niso nič

verjeli — Stalin je ostal pri ljudeh popularna osebnost."

"Slišala sem, da Tržačani še vedno mislijo na lepe čase, ki jih je Trst poznal pod staro Avstrijo, je-li to res?"

"Seveda je res in je tudi razumljivo, ker prej je bil Trst cvetoče trgovsko mesto, sedaj pa je trgovsko uničen. Italijani so hoteli, da se Trst zniči. Ladje, ki so pripeljale blago iz drugih dežel, so istega izkrcale v Genovi ali pa v Napolju, itd. Trst ni smel dobiti nobene večje trgovine. Skladišča so stala prazna, blago za Avstrijo in druge sosedne dežele pa je bilo pošiljano na trg iz italijanskih luk. Tržačani pa so dobro videli to italijansko nakano za trgovsko uničenje Trsta in to seveda Italiji ne bo koristilo po tej vojni."

"Kaj pa bi Tržačani radi po vojni, da pridejo pod Jugoslavijo ali da ostane Trst svobodna luka, ali da bi spet prišel pod kako Avstrijo?"

"V tem je različno mnenje, splošno mnenje pa je, da Trst pod Italijo ne sme več priti, ker ga bo docela upropastila. Tudi sploh v Trstu nihče več ne misli nato, da bi Italija še kdaj dobila Trst pod svojo oblast — razen seveda priseljeni Italijani, ki vedo, da bo treba iti, ko bo Trst rešen italijanskega zatiranja."

"Kaj pa glede slovenske zemlje, ki so jo Italijani zavzeli tekom te vojne, ali so tam skušali tudi takoj organizirati fašistične organizacije?"

"Seveda. Uspeh pa je bil bolj reven. V Ljubljano so poslali n. pr. neko dobro fašistično organizatorico, ki je bila v svojih krogih zelo čislana, toda je revala zelo slabo zadela ...

(Konec jutri.)

Posamezniki, obrtniki, podjetniki

VOŠČITE

SVOJIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM

VESELE BOŽIČNE in NOVOLETNE

PRAZNIKE

potom—

"Glas Naroda"

Slovenski Dnevnik

Ustanovljen 1893

Oglas v tej velikosti in obliki \$1.—; cena večjega oglasa sorazmerna z velikostjo.

POSEBNA CENA

VOŠČILO

Ime posameznika ali tvrdke
Podjetje, obrt
Naslov: cesta, številka
Mesto, država
Telefon številka

Oglas za svojo \$.....

Dan objave

SLOVENIC PUBLISHING CO.

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Kratka Dnevna Zgodba

S. D.

O IZSELJENCU PLANTANU

V teh dneh so povsod mnogo govorili o naših naseljenicah in v vseh šolah so bila predavanja, časopisi so nekaj pisali in v izobraženih krogih so se spregovorili o tem dve, tri besede več kot po navadi. Kljub temu pa je ostala za zasedbo naših izseljencev na isti točki, kakor je bila doslej.

Ljudje so šli in se odhajajo za kruhom, da bi zakrpal raztrgano gospodarsko poslopja in stanovanjske hiše da bi se rešili dolgov in da bi si malo izboljšali svoje življenje. Pa de, aje po svetu — naši ljudje — in se vračajo, mnogi razočarani, nekateri s težko prisluzeni dinarji, dočim ostanejo mnogi v tujini, živi ali mrtvi — na vedno.

Tudi Plantanov Jožef iz Vine vasi je šel pred najstarejši leti na dolgo pot. Z velikim upanjem v srečo je poromal čez veliko vodo v Argentini, kjer je hotel prisedeti — za svojo domačijo. Doma je pustil ženo s štirimi fanti — najstarejši je imel šest let, najmlajši pa pol leta — s polovičnim gruntom in z razpadajočim kozolcem. Nič ga ni moglo zadržati; ne jok žene in otrok, ne domačija. Šel je, da bi prigaral denar in ga dal v grunt, v hišo, za svoje.

Dve leti je pisal in pošiljal. Vrniti se trideset tisoč kron, ki jih je izposodil za dolgo pot. Ali denar je šel za kozolec, ki je propadla, na za je trebalo kupiti, saj je bilo toliko unara, da bo denar še prišel in šel čemu bi na sicer šel Jožef na takšno dolgo pot, med tuje ljudi?

Toda — pisma so prenehala, denarni viri se usahnili. Od nader nič glasu, dolga dolga leta — polna premagovanja, polna trpljenja za deo, Plantanov je dajala kanijo za kanijo svoje krvi, ki jo je grunt pil — pil —

Pa je prišel nred letom dni glas, mož je rihit. Sosedje so prinesli poročilo iz ameriškega slovenskega časopisa, v katerem je bilo navedeno o tragični smrti Jožefa Plantana. "Kaj, da je mrt?" žena ni verjela. Pa so se vrnili nje mu narodu otroke, novo mlado

si! Kljub tisočerm ura, si, kot si bila nekoč! Pošiljaš dom, poleg izseljenskih pisarn v svet lastne ljudi, da ti daje in konzulatov, morajo te žene jo svoj znoj in pomagajo gra-požreti tudi to grenkobo, da diti napredek, ti se pa niti ne jim je onemogočeno izvedeti, zmeš za njihovo usodo! kako je prav za prav njihovi? Plantan, nisi edini! Mnogo mi možni, s katerimi so jih jih je! Zato pa Plantan in zvezali za vse življenje cerkve-Plantanovke, krikuje v svet, ni in civilni zakoni, da jih niti da je zlagano vsakršno pre-velika luža ne more ločiti. Da, mljevanje izseljenštva, če ni Cankarjeva domovina, takšna poleg — sreča!

KONFERENCA V TEHERANU

Napisal: Victor M. Bienstock da oznani tudi "začetek kon- (ONA) — Združene države ca." Velika Britanija in Sovjetska Rusija so bile zaveznice že sko-ro dve polni leti — združeni v skupnem boju proti strahovi-temu sovražniku — predno je postalo mogoče, da se njih vo-ditelj sestanejo na skupni kon-ferenci kot v Teheranu.

Ta kratka misel nam pokaže kako globok je bil prepad, ka-terega so končno vendar s pol-nim uspehom premestili Roose-velt, Churchill in Stalin.

Ta konferenca pa mora tudi ravno radi tega veljati za ene-ga najvažnejših dogodkov v tej vojni — kajti ta konferen-ca je naposled vendar spojila trojico separatnih in posamez-nih vojn, katere so Anglo-A-merikanci in Rusi vodili proti svojemu skupnemu sovražni-ku — enosamo skupno fronto.

Iz deklaracije je razvidno, da je Stalin zadovoljen z do-kladi, ki se bodo začele iz vzhoda, zahoda in juga. In da bo to izvedeno čim prej, kakor hitro bodo mogli Anglo-Ame-rikanci nastopiti z vsemi svoji-mi silami. Res je sicer, da gre tu za vprašanje, ki se tiče pred-vsem vojaških načrtov, toda stvar sega tudi daleč v politič-no ozadje sedanjih vojn, tako da je bilo potrebno, da pride do političnega sporazuma.

Na polju vojaške strategije se izraža deklaracija s toliko jasnostjo kot je to mogoče pri-čakovati ter pove kratko in je-drnat, da so se zavezniki spo-razumeli glede načrtov za po-robno uničenje nemških sil, ter da je bil dosežen tudi sporaz-um glede srčnega obsega teh operacij in preciznega da-tuma, kdaj bodo izvedene.

Dejstvo, da je Stalin podpisa-l to deklaracijo, potrjuje, da bo brez vsakega dvoma — ne-glede na sklepe pacifiške kon-ferencie, ki se je vršila časovno pred konferenco v Teheranu, vojna v Evropi dobila na stra-ni Anglo-Amerikancev vso podporo, ter da bo vsaj časas-no borba na Tihem oceanu o-stala predvsem pomorska ak-cija.

Povsem očitno je, da je Stalin prepričan, da deklaraci-ja glede Kine ne bo ovirala Anglo-Amerikancev, da nasto-pijo v Evropi z vsemi svojimi silami.

Konferenca v Casablanci je dala Churchillju priliko, da je izgovoril svojo glavno kritiko, to o "koncu začetka" — Tehe-ran mu zdaj nudi priložnost.

Anna P. Krasna.

PRIPOROČLJIVO BOŽIČNO DARILO

The New Modern Encyclopedia

V ANGLEŠČINI

22,000 Razlag ... 1,100 Slik

Najnovejša svetovna Encyklopedija, v kateri more vsakdo kakorjonekakoli poklica najti razlage vsake besede spadajoče v njegovo stroko.

Cena sedaj \$4.-

(Poština in zavarovalna plačana.)

Knjiga vsebuje 1176 strani in je enaka v platno vezana. — Skoro nesmrtno je, da je mogoče tako najpopolnejšo knjigo dobiti za tako majhno ceno.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

TO KNJIGO BI MORAL IMETI TUDI VSAK DIJAK NA RAZPOLAGO

Get in the Fight — Work at WRIGHT

HUSKY MEN

WANTED FOR MODERN FOUNDRY

STARTING EARNINGS

\$44.20

for 48 hour week

It pays to work at WRIGHT

- ★ Time and one-half for overtime
- ★ Double time for seventh day
- ★ Bonus for night work
- ★ Hospital Insurance Plan
- ★ Group Insurance

Essential workers need release statement

WRIGHT EMPLOYMENT CENTER

TIMES SQUARE — 46th St. and Broadway

2nd floor of 1560 Broadway Entrance on 46th Street

Open: 9:00 A.M. to 8:30 P.M. — Mon. & Fri.

9:00 A.M. to 5:30 P.M. Tues., Wed., Thurs. & Sat.

PATERSON, N. J.

Employment Division - 245 Park Avenue
Public Service Buses No. 38 and 54 from
Paterson City Hall stop at our door.

WOOD RIDGE, N. J.

Employment Office - Administration Bldg.
Public Service Bus No. 48 or Olympic
Line Buses pass the Wood Ridge plant.

WRIGHT AERONAUTICAL CORPORATION • PATERSON, N. J.

Builders of Cyclone and Whirlwind Aircraft Engines

Vojna poročila ...

Vroči boji na italijanski fronti

Nemci so večeraj pričeli z močnimi protinapadi, da bi pregnali ameriško peto armado z nanovo pridobljenih višin, ki obvladujejo cesto, ki iz Mignana polje v Rim. Ob Jadranu so se morali Nemci pred silnimi vdarci angleške armade umakniti ter so požgali vasi, ki so jih zapustili.

Od sneženih Apeninov do Jadrana Nemci v svoji srditosti plenijo in požigajo vasi. Iz zemlje mole samo o žgana drevesna stebela. Poja so pokrita z mrtvimi Nemci, mučami in razbitimi tanki in topovi.

Na vsakih par milj napredujejo zavezniške armade natele na skupine belih križev pod razstreljenimi oljkami.

Nemci imajo posebne polke za požiganje in uničevanje in Italijani jih imenujejo "gasatori", čijih edino delo je požigati in razbiti vse, predno se umaknejo.

Liberatorji napadli nemško letališče na Grškem

Ameriški Liberator aeroplani so napadli Tatoli na Grškem, kjer so uničili več nemških letalov, ki so bila na letališču v tem kraju. Liberatorji so se vsi povrnili, ena letelca trdnjava pa je bila izstreljena po protizračnih topovih. Nemški letalci so nudili le malo boja, čeprav so se dvignili v zrak proti zavezniškim letalom.

Rusi izboljšali položaj pri Kijevu

Rdeča armada, ki je bila ojačena z uničujočim oklopnim orožjem, je večeraj razbila nemške tančne vrste pred Kijevom

ter so bili Nemci prisiljeni k prvemu umiku, odkar so pred enim mesecem pričeli s svojimi odločnimi napori, da preprečijo razpad južne fronte.

Armada generala Vatutina je pobila 1600 Nemcev in razbila 35 tankov ter pregnala Nemce iz več obljudenih krajev južno in jugozapadno od Malina, 58 milj severozapadno od Kijeva.

Nemški radio postavlja poglavitve boje ob reko Teretev, ki se izliva v Dnjeper severno od Kijeva, in se raztezajo do Žitomira.

Armada generala Koneva je stisnila svoje klešče okoli Kirovogradu Dnjeprovem kolenu ter je zavzela 7 nemških utrjenih postojank v bitki, v kateri so imeli Nemci 800 mrtvih in so izgubili 25 tankov.

Desno krilo generala Koneva je od Kremenčuga krenila proti zapadu ob Dnjepu in zavzela Cigrin. Rusi so zavzeli tudi Bužin, 25 milj severozapadno od Kremenčuga.

V Čerkasiju, ki ga Rusi oblerajo že ne teden, so v teku polnočni boji.

V Dnjeprovem kolenu mogočne ruske armade prodirajo po zimskih planinah navzlic temu, da je feldmaršal Fritz von Mannstein upal, da s svojo močno ofenzivo proti Kijevu oslabi ruski pritisk na tem kraju fronte.

Ruski strateški položaj je tak, da se bodo pričele velike obkoljevalne operacije, ako bo mogel general Vatutin obnoviti svoje prodiranje od Kijeva proti zapadu.

Ruska poročila s fronte pravi, da izgube Nemci vsak dan povprečno no eno tančno divizijo v svojih obrambnih napadih proti Kijevu. Odkar je pred

enim tednom feldmaršal von Mannstein pričel svojo novo veliko ofenzivo proti Kijevu, je artilerija generala Vatutina zabil 512 tankov in 195 drugih oklopnih vozil.

DELO DOBE

IZURJENE ŠIVALKE NA ŽENSKIH KLOBUKIH
Tino delo na male in box stroje, izvrstna plača od kosa, ali oči tedna. Vprašajte pri: VINCENT BOVIO 53 West 36th Street, NEW YORK CITY

POTREBUJEMO

izurjene šivalke slavnikov. Dolga sezija. Posebno dobra plača. Vprašajte takoj pri: MORRIS SCHACHTER & COMPANY WEST 39th ST., 9th Floor, NEW YORK CITY 12-7 to 13

SONART REKORDI

Nove slovenske plošče! Jerry W. Koprivšek in njegov orkester
M595—Wedding Polka (Ne bom se motila; Ti pa jest, pa tujina marea) Wedding Waltz Slovenski Waltz Poljo Rupnicka astra
M596—Jeep Polka (Mat' potico p. Rejo) Marine — polka
575—Terezinka — polka Na planinah—valček
Lepe Melodije Duguesne University Tamburica Orkester
M575—Na Marjanec, polka Kje so moje rolice Marčka pegan—polka
Jerry Koprivšek in orkester
M575—Terezinka polka Na planinah—valček
Za tozadnji cenik in cene plošč se obrnite na JOHN MARSICH, Inc. 463 W. 42nd St., NEW YORK

Kupite še danes nekaj War Savings Stamps za Vaše otroke. — To je najboljši način hranjenja zanje

Razveselite za Božič

svojega prijatelja!

Pošljite nam \$2.50 in mi mu bomo v Vašem imenu pismeno voščili božične praznike, poleg tega mu bomo pošiljali tudi štiri mesece "Glas Naroda."

Uverjeni bodite, da bo Vašega voščila in božičnega daru resnično vesel.

Uporabite ta naročilni listek

"GLAS NARODA" 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Pošljite za _____ mesece "Glas Naroda"

na naslov: _____

Moje ime je: _____

Moja naslov: _____

Tukaj priložim M. O. za \$ _____

Pričinite pošiljati dne _____

Za 4 mesece \$2.50; za pol leta \$3.50; za celo leto \$7.-

POD SVOBODNIM SONCEM

ROMAN — Spisal: F. S. FINZGAR.

74

"Dvajset najboljših vojakov je pripravljenih jutri opolnočiti!"

"Da otmo Iztoka!"

"Da zbeže z njim. Otmem ga sam!"

Radovan je zdrsnil s sedeža, pokleknil in objel Epafraditovo kolno. Razkušana brada se mu je stresala v joku, v oči so mu stopile solze in jedljal je s tresočim se glasom:

"O, gospod, gospod!"

"Očka, vstani! Jej in pij! Zakaj teška pot te čaka. Jutri bode jezili kakor veter. Konji so že kupljeni, izborni konji, da jih ne preseže carski hlev."

Radovan je počasi vstal in segel po trgovčevi roki, da bi jo poljubil. Epafradit mu je odmaknil in pokazal na vrh.

"Pij starče, okrepčaj se. Jutri opolnoči poljubiš Iztoka, na Krista, da ga poljubiš! In če ga ne boš, vedi, da tudi Epafradit ni več. Sedaj molči, jej in pij in da se ne ganeš iz sohe!"

Epafradit se je hitro okrenil in odšel.

Radovan je stal na kamenitem tisku, solza se mu je posušila, po dolgem času je segel zopet po vrhu, zasepetal obilne obete bogovom in pil, polu sreče in upanja.

Epafradit je poslal takoj Numida s tajnim pismom v carsko palačo do evnuha Spiridiona. Povabil ga je opolnoči na razgovor. Vedel je za trdno, da evnuh pride, naj mu gre za glavo. Zakaj lakomnik ni poznal nevarnosti, kjer je slutil dobro plačilo.

Ko se je zgrnila noč, brez mesečine, je zagomezelo po Epafraditovi vili, po vrtu med pinjami in oljkami do pristanišča.

Brez plamenic, brez besed, brez sandal so se gibale črne sence v vilo in iz nje, preko vrta v pristan ter se tukisto brez besed, brez luči, z neslišnimi, bežimi koraki vračale v vilo. Upogajne in sključene so se nizale sence po stezah do morja, namujene naprej, se trudno bropeč vračale, kakor bi plule po zračni. Po morju je včasih pridrela rdeča luč mimo pristanišča. Ali njeno oko se ni oziralo na trgovčev vrt, se ni ustavilo. Hitelo je tihod dalje.

Prišla je polnoč. Propontida je zaspala, drobni valovi so jo zazibali, rdeče oči na barkah so zamigale.

Takrat so se od oljčnega gaia premaknili na morje štirje težki čolni. Valovi so jim segali do roba in bela pena je včasih plusknila v čolne. Kakor bi se štirje tatovi plazili po trehuhni skozi zeleno loko, so polzele obložene barke po morju in se tiho bližale Epafraditovi jadrnici.

V peristilu je sedel Epafradit truden in upehan. Zavečal se je, da je prevzel vnovič igro s Teodoro, in sedaj na življenje in smrt. Jasnje je čutil, da je njegova ljubezen do Iztoka in Irene velika. Toda močnejši je bil njegov ponos.

Ni šlo več za to, da otme barbari, kateremu sicer dolguje dolga življenja. Šlo je za to, da ukani Teodoro, da prevari samega. Uporabo in nato izgine kot zmagovalce s smehom na ustnicah.

Vse bogastvo, zlato in srebro, umetnine, kakršnih ni poznal carski dvor, skoro vso težko blagajno, vse je izročil čolnom, vse zaupal valovom. In to je izvel kot toženec; najmanjši sum naj zbudi nocojšnjo noč, v jutro je zaplenjena njegova ladja, njegovi zlahtni kamni zakleste na čelu Teodore, iz njegovih dragocenih čas bo napajala despotna dvorna pizdaline, njegova težka železna skrinja, polna zlatih bizantincev, bo izginila v nenasičen žrelo državne blagajne. On sam pa utegne dobiti verigo na vrat in se naseliti pod carskim dvorom v Iztokovi sosesčini.

Ko se je Epafradit jasno domislil nevarnosti, ga je streslo slisal je udarce srca in ob sencih mu je kovalo.

"Nazaj! Še je čas! Nikdar! Smrti se uklonim. — Teodori nikdar! Grk — bizantinski hotnici! Nikdar!"

Stisnil je ustnice, namršil obrvi, iz oči mu je zasijala tolika odločnost, da bi se ne umaknil za las, ko bi mu nastavil krvnik nož na srce. Stojeno mirno je sege v srebrno škataljico, ki je bila poleg njega na kamniti klopi, vzel iz nje pest dateljnov in metal pečke v tolmunček krog vodometu, kjer so se igrala zlate ribice.

Kljub temu se je oziral čezdalje bolj nemierno skozi im-plovij na nebo. Raztrgani oblaki so hiteli preko njega. Zvezde so kazale, da je polnoč že davno minila.

Zakaj ga ni? — je premišljeval Epafradit. Ve, da sem tožen; morda se ne upa. In brez njegove pomoči? Kdo najde pot do Iztoka? Dvajset vrlih palatincev, Slovencev, dovolj moči, da prodremo s silo. Toda kam? Teodrine ječe so skrivnost vsesrca Bizanca? Kleti evnuh!

Jezno je vrgel v tolmun celo pest dateljnov, da je voda oskropila rob belega marimora.

Takrat se je pojavil Numida.

"Vse je na jadrnici, vaša svetlost!"

"Nisi zapazil nikjer sumljivega čolna, skrite sence?"

"Nikjer prejasnosti! Morje kakor umito, pristan na drobno ogledan — nikogar!"

"Kako da ni Spiridiona? Si vprašal vratarja?"

"Vprašal izbornosti!"

"Ni nihče trkal?"

"Ni se ganilo pred vrati!"

Epafradit je potolčal. Numida je videl senco na njegovem čelu. Tesno je prekrizal roke na prsih.

Kr začujeta oba po utriju hitre skoke, ki so se naglo bližali.

Epafradit je vstal. Numida je stopil h korintskemu stolu ob vhod.

Star suženj je planil v sobo zasopel in zdrsnil po kolenih pred Epafradita.

"Izdajalec! Premogočni izdajalec!"

Epafradit je rahlo poblede. Toda vprčo sužnjev je zajatil nemir in vprašal.

"Izdajalec? Kdo je? Kje si ga videl?"

"Po morju je prišel s šajko, pa smo ga zgrabili."

"Ali vam je utekel?"

"Ni premogočni! Zvezan je in nista mu tišče, da ne kriči!"

"Numida, ponj! Sem ga privedi!"

Suženja sta hitro odšla, Epafradit je hodil po mozaiku in bobnal s prsti po čelu.

(Nadaljevanje prihodnjika)

S POTOVANJA

Piše Frances Lukanich

Prosim vas, da priobčite ta-niki. Ker je bil že ves govor le moj dopis, ker me je več na-priobčen v Glasu Naroda, kar ročnikov prosilo, da naj popi-še svoje potovanje. Vzela pred-sednik Louis Adamič, ne sem tej tedenske počitnice in bom jaz tukaj ponavljala. Pri sem obiskala razne države in mesta. Dne 3. novembra sem spoznala z Louis Adamičem šla od doma in sem prišla 4. novembra v Chicago, kjer sem se najprvo ustavila pri moji so-šolki in naročnici Mary Pri-stovec. V nedeljo 7. novembra sem se odpeljala v Joliet, Ill. G. Kahel, Zalar, Cankar, Dr. in sem ostala tam tri dni, ter sem prenočevala pri moji do-bri prijateljici Ani Kozlevčar. Ki se je tudi naročila na Glas Naroda. Obiskala sem več znancev in prijateljev, ker sem tam pred 21 leti živela. Obi-skala sem tudi krasni dom K. S. K. J. kjer mi je Mr. L. Želez-nikar vse razkazal. Za to se mu lepo zahvalim.

Dne 10. novembra sem se zo-pet vrnila v Chicago, oziroma Brookfield, Ill. kjer stanuje naš starejši sin in sem pri njem prenočevala. 11. novembra je bil praznik Dan premirja in ni bilo šole in je moja 10 let stara vnukinja šla z menoj v Brook-field v zverinik ki je svetov-no znan in edini te vrste v A-meriki. Ker niso zverine zaprte v kletkah, ampak so na pro-stem, samo visoki jarki jih lo-čijo, da ne morejo priti v do-liko z ljudmi. V ta zverinjak pride gledat vsako leto do dva milijona ljudi iz celega sveta. Tam sem videla v likansko želvo, ki je stara 300 let in drugo ozornost živa hipopo-tamus, ki tehta dve toni in ži-vi večinoma v vodi. Ima gla-vo kot govedo, ali život pa bolj ribi podoben. In še veliko drugih živali sem si ogledala dvesto akrov površine. Goto-vo da nisem mogla vsega v e-nem dnevi videti. Zato kateri-rojakov se mudi v Chicagu naj obišče Brookfield Zoo, ker je komaj 20 milj od Chicaga. Poučljive kar voziijo prav do parka in stane samo 18 cen-tov voznine.

Dne 12. novembra zvečer sem se odpeljala iz Chicaga v Cleveland. Prišla sem v Cle-veland 13. novembra ob 8. uri zjutraj. Vreme je bilo tisto jutro precej mrazlo in je sneg naletaval. Vstavila sem se na 61. cesti pri moji dobri prija-teljici Antoniji Jevnik. Svi-denje je bilo prisrčno, dasirav-no me prvi hip ni spoznala, ker se nismo že videle od le-ta 1936 in je še pripomnila, da sem se pomladila. To pa vsa-ka žena rada sliši in jaz sem ji odgovorila, da je to Minne-sota napravila, ker je čist zrak in dolga zima. Tisti dan sem obiskala tudi Mr. in Mrs. An-tona Kmet, doma iz Ajdovec. Ker se nismo že videle od leta 1906, je bilo svidenje toliko bolj prisrčno. Ona dva sta ob-hajala lansko leto zlato poro-ko. Njihova mlajša hči Rose je poročna z dobro poznanim rodoljubom Jankom Rogelj, ki je glavni predsednik ABZ. Mrs. Rogelj me je peljala ob-iskati še eno mojo prijateljico in šaranko, to je Rozalijo Zadnik, po domače Plahaja Rozalija iz Ajdovec. Ž njo se tudi nismo videle od leta 1906. Takrat so njeni starši živeli v Joliet, Ill. in mi je ona dala naslov njih, da sem šla jaz k njim to je bilo januarja 1906. Takrat smo bili še obedve mla-đa dekleta, ali danes smo pa že stare matere, zatorej se ni-smo mogle spoznati, dokler ji nisem jaz povedala, kdo sem. Seveda je bilo snidenje veselo in večerjala sem potem pri njej. Zatorej ti hvala Rozali-ja, za vso postrežbo.

Vnedeljo 14. novembra sem se vdeležila velikega shoda, ki ga je priredila podružnica številka 39 SANSa v velikem in krasnem Narodnem domu na St. Clair Avenue. Udelež-ba je bila velikanška, kar je dokaz, da se narod strinja s SANSom in njegovimi odborni-

JUGOSLOVANSKE ŽENE V DETROITU.

Jugoslovanske žene v De-troitu prirede s sodelovanjem kanadskih diletantov iz Wind-sora času primerno igro "O-sveta" v nedeljo 19. decembra ob 2. popoldne v Rompanskem domu 1423 E. Farnsworth Ave. blizu Russell ulice.

Naš podjarmeni a neprema-rani bratje in sestre v stari domovini se s čudovito vstraj-nostjo bore proti mogočnemu in barbarškemu sovražniku. Svet se jim čudi.

Kljub pomanjkanju orožja, hrane, zdravil, strehe in oble-ke vztrajajo v silnem krvavem boju, ter obenem grade lepšo, svecobno in demokratično Ju-goslavijo, v kateri bo vladala enakopravnost vseh slojev in pleken, da se njihovo potom-stvo brez strahu vnanjih napad-ov razvijalo in procvitalo v človeškem napredku.

Me slobodne jugoslovanske žene, državljanke demokrati-čne Amerike, moramo bodriti in materialno pomagati jugo-slovanskim ženam, ki se ramo ob rami kot levnije bore v vrs-tah svojih mož, bratov in si-ncv v osvobodilni armadi in zadajajo sovražniku in ropar-skem umorilec težke udarce.

V ta namen smo se Hrvatice, Srbkinje in Slovenke zdru-žile v Detroitu in prirejamo našim junakom in junakinjam na čast in pomoč zanimivo igro "Osveta". Po igri bo ples zabava in dobra večerja.

Vstopnice v predprodaji 75 centov, na blagajni pa \$1.00. Dobe se pri sestri Mary Na-brudnik, 15373 Petoskey, Tel.: University 1-8943.

Ve sprebitek je namenjen na šim hrabrim in glasovitim par-tizanom.

Za odbor jugoslovanskih žena.

Lia Menton,

SMRTNA KOSA

V Norwalk General Hospi-tal je umrla za operacijo na vratu Mrs. Katie Pajer., po-ročena D. Della Penna. Doma je bila iz Krajna. Pokopana je bila z sv. mašo zadušnico ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev na St. John pokopališče v Norwalk, Conn.

Tu zapušča soproga Domeni-ka, hčerko Agnes, omoženo A. Premru Jr. sina Alberta, ki je sergeant v armadi nekje na Pa-cifiku, sestro Paulino, omože-na Chad v New Canaan, Conn. in brata Valentina Pajer v Brooklyn, dva vnuka Sandra in Kenneth Premru in več ne-čakinj in nečakov.

Bed: Ti hvala ameriška gru-da!

F. P.

Norwalk, Conn.

V PESMARICI

"AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA"

se vključene sledete slovenske pesmi:

1. Podoknica — moški zbor v bariton samospevom
2. Posravn — moški zbor
3. Lahko noč — moški zbor
4. Otočki svon — mešani zbor
5. Pomladnaka — mešani zbor, z bariton samospevom
6. Lira I. — za solo speve, moški in mešani zbor
7. Lira II. — za mešani zbor
8. Altanski odmevi — za moški in ženski zbor, z bariton samospevom
9. Kantata iz psalma 128 — moški zbor
10. Soli — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira
11. Psalm 29 — za samospeve, mešani zbor in spremljevanjem glasovira ali orke

CENA 50 centov

KOMAD

Te se koncertne pesmi za moške in mešane zore, katere je ugla-sil in v samozalčni izdal MA-TEJ L. HOLMAR, organist in pevovodja pri sv. Vidu, Cle-veland, Ohio, 1933.

Naročite to zbirko pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBL. COMPANY
216 West 18th Street
New York 11, N. Y.

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

Andrej Ternovec

Spisal Ivan Albreht

Cena 50 centov

Filozofska zgodba

Spisal Alojz Jirasek

Cena 50 centov

Ko smo šli v morje bridkosti

Spisal Rev. K. Zakrajšek

Knjiga pripoveduje, kako je Hitler nastavljal limanice in sanjke in pripravil "strup" za Jugoslovane in njihovo dr-lavo se dolgo prej kot jo je napadel.

Knjiga je v platnu vezana in ima 207 strani.

Cena \$2.—

Državlanski priročnik

(V slovenščini)
Knjižica daje poljudna uvodila, kako postati ameriški državljan.

Cena 25 centov

Listki

Spisal Ksavar Meško; 144 str.

Cena 70 centov

Malenkosti

Spisal Ivan Albreht

Cena 75 centov

Živi izviri

Spisal Ivan Matičič

Knjiga je svojevreden pojav v slovenski književnosti, kajti v nji je v trinaajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne.

13 poglavij — 413 strani
V platnu vezano

Cena \$2.—

POUČNI SPISI

Pohorske poti

Spisal Janko Glaser

Cena 50c

Angleško Slovensko Berilo

(F. J. Kern) — Vesna knjiga

Cena \$2.—

Knjiga o dostojnem vedenju

111 strani.

Cena 50 centov

Mlekarstvo

Spisal Anton Ferc. 8 slikam, 168 strani. — Knjiga za mlekar-je in farmerje v splošnem.

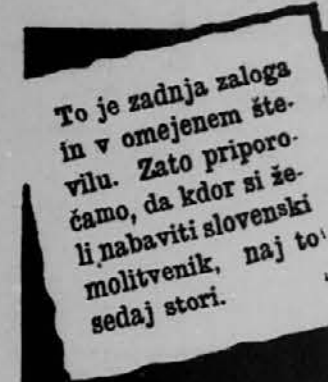
Cena 50 centov

Obrtno knjigovodstvo

258 strani, enana. — Knjiga je namenjena v prvi vrsti za stav-bno, umetno in strojno ključav-nikarstvo ter telesolivarstvo.

Cena \$1.—

Ako naročite knjigo, priložite k naro-čilu U. S. cestnega Canadian Money Order za omenjeno svoto. Manjšo svoto, lahko pošljete v U. S. znakih po R. cestnega 3 centa.

Molitveniki

To je zadnja zaloga in v omejenem šte-vilu. Zato priporo-čamo, da kdor si še-li nabavi slovenski molitvenik, naj to sedaj stori.

Slovenski: RAJSKI GLASOVI
Velikost 3 x 4 inč; v belem celolidu; 288 strani
Cena \$1.25

Angleški: NOVA ZALOGA! "KEY OF HEAVEN"
Fino vezano; prvovrstna izdelava; v finem usnju
\$1.50

Slovenic Publishing Company 216 W. 18th St., New York 11

Sedaj \$2

"Ko smo šli v morje bridkosti"

Spisal REV. KAZIMIR ZAKRAJŠEK

Tu spodaj so priobčena nekatera mnenja naših rojakov in rojakinj, ki jih je pisatelj knjige prejel od ouh, ki so knjigo naročili in prečitali. To je samo en del teh mnenj, ker radi pomanjkanja prostora ni mogoče priobčiti vseh.

Cleveland, O. — Vašo knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" sem prejel. In če povem, da sem jo še isti večer prebral do polovice in naslednji dan pa do konca, je do-vojl priznanja za nje vsebino.

Greaney, Minn. — Sedaj, ko sem prebrala Vašo knjigo: "Ko smo šli v morje bridkosti", vam hočem povedati, da tako zanimive knjige nisem še brala. Kako tepo in jasno ste popisali pot slovenskega naroda v morje bridkosti. Ne vem, kako bi jo mogla dovolj priporočiti vsem ameriškim rojakom.

Aurora, Ill. — Knjiga "Ko smo šli v morje bridkosti" mi tako zelo ugaja, da takoj naročim še eno za svojo prijateljico.

Los Angeles, Cal. — Sprejela sem poslano knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" in zelo se mi dopade. Tudi zemljevid Slovenije mi ugaja. Pokazala sem jo rojaku, ki jo tudi hoče imeti. Tu pošiljam naročilo.

Morgan, Pa. — Vaša knjiga zasluži vse priznanje in zato pa tudi nasladi, da pride našim ljudem v roke.

Walsenburg, Colo. — S knjigo "Ko smo šli v morje bridkosti" ste storili veliko narodno delo. Želim, da bi čitala pa vseh naših naselbinah. Jaz jo vsem priporočam.

Knjigo lahko naročite pri:

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street New York 11, N. Y.